

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
TRIBUNAL DE CUENTAS EUROPEO
EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
EUROPÄISCHER RECHNUNGSHOF
EUROOPA KONTROLLIKODA
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
EUROPEAN COURT OF AUDITORS
COUR DES COMPTES EUROPÉENNE
CÚIRT INIÚCHÓIRÍ NA HEORPA

EUROPSKI REVIZORSKI SUD
CORTE DEI CONTI EUROPEA
EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
EUROPOS AUDITO RŪMAI

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
IL-QORTI EWROPEA TAL-AWDITURI
EUROPESE REKENKAMER
EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
TRIBUNAL DE CONTAS EUROPEU
CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

Rapport om granskningen av Europeiska centralbankens förvaltning av sitt koldioxidavtryck

med Europeiska centralbankens svar

INNEHÅLL

	Punkt
Inledning	1–5
Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod	6–8
Granskningsresultat	9–56
Strategier för att minska koldioxidutsläpp	9–26
Minska koldioxidutsläppen	10–15
Kompensera för kvarstående utsläpp	16–19
Mot en heltäckande beräkning av koldioxidavtrycket	20–26
Miljöledningsverktyg	27–43
EU:s miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas)	27–38
Programmet GreenBuilding	39–42
EU:s uppförandekod om energieffektivitet vid datacentrum	43
Hållbar upphandling	44–56
ECB:s regler för upphandling	44
ECB:s handbok om affärspraxis	45–48
Riktlinjen för hållbar upphandling	49–55
Genomgång av ett urval av upphandlingsförfaranden	56
Slutsatser och rekommendationer	57–70
Har ECB utformat strategier för att minska koldioxidutsläppen och genomfördes de på ett ändamålsenligt sätt?	58–63
Har ECB lämpliga miljöledningsverktyg som underlättar ständiga förbättringar?	64–67
Har ECB fastställt normer för hållbar upphandling och har de uppfyllts?	68–70

INLEDNING

1. Europeiska centralbanken (ECB) och de nationella centralbankerna i alla Europeiska unionens medlemsstater bildar tillsammans Europeiska centralbankssystemet (ECBS). Det viktigaste målet för ECBS är att upprätthålla prisstabilitet. ECBS stöder också EU:s allmänna ekonomiska politik i syfte att bidra till att förverkliga unionens mål. För detta ändamål utför ECB de uppgifter som anges i dess stadga¹ och ansvarar för förvaltningen av sin verksamhet och sina finanser.
2. Europeiska revisionsrättens (nedan kallad *revisionsrätten*) revision baseras på artikel 27.2 i stadgan som anger att effektiviteten i ECB:s förvaltning ska granskas. Granskningen omfattar miljöledningen vid ECB och inriktas särskilt på åtgärder för att minska det koldioxidavtryck² som genereras genom den verksamhet banken utför som offentlig organisation.
3. ECB:s beslutsfattande organ är ECB-rådet och direktionen. Direktionen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av ECB:s dagliga verksamhet och av dess tillgångar, bland annat miljöledningen. Den antar miljöpolicy och miljöstyrningsramen, anslår medel och utser en miljösamordnare och en miljötjänsteman och undertecknar och godkänner att ECB:s årliga miljöredovisning offentliggörs.
4. I artikel 11 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) anges att miljöskyddskraven ska integreras i utformningen och genomförandet av unionens politik och verksamhet, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling.

¹ Stadgan för ECBS och ECB är ett protokoll som fogats till fördraget.

² Ett koldioxidavtryck är den samlade mängd växthusgas som följer av en organisations verksamhet. Växthusgasutsläpp beräknas och rapporteras vanligen i koldioxidekvivalenter.

5. EU:s miljöpolitik bygger på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren ska betala³.

REVISIONENS INRIKTNING OCH OMFATTNING SAMT REVISIONSMETOD

6. Vid sin granskning 2013 bedömde revisionsrätten huruvida ECB under perioden 2008–2013 hade en policy för att minska de negativa effekterna på miljön av sin administrativa verksamhet och om denna policy genomfördes på ett ändamålsenligt sätt⁴. Revisionsrätten undersökte om banken hade

- utformat strategier för att minska koldioxidutsläppen och om de genomfördes ändamålsenligt,
- infört lämpliga miljöledningsverktyg för att underlätta ständiga förbättringar,
- fastställt normer för hållbar upphandling och om de uppfylldes.

7. Revisionen byggde på frågeformulär, intervjuer och analys av dokument och statistik som ECB ställde till förfogande. Ett urval av upphandlingsförfaranden granskades också.

8. Revisionen var inte en "koldioxidgranskning", det vill säga syftet var inte att göra om beräkningen av ECB:s koldioxidavtryck eller att kontrollera om de underliggande uppgifterna var korrekta.

³ Se artikel 191 (EUF-fördraget).

⁴ Revisionsrätten har även bedömt denna fråga när det gäller andra utvalda institutioner, organ och byråer inom EU och planerar att rapportera om resultaten senare under 2014.

GRANSKNINGSRESULTAT

Strategier för att minska koldioxidutsläpp

9. Mot bakgrund av principerna i fördraget (se punkt 5) finns det två kompletterande sätt att minska effekterna av ECB:s koldioxidutsläpp på miljön:

- a) I första hand genom att minska utsläppen.
- b) Genom att kompensera för kvarstående utsläpp.

Minska koldioxidutsläppen

Åtagande om att minska utsläppen

10. Enligt den senaste versionen av miljöpolicyn från juni 2013⁵ förpliktar sig ECB att ständigt förbättra sin miljöprestanda och att minimera sitt ekologiska fotavtryck genom att vidta åtgärder för att minska koldioxidutsläppen i sin dagliga verksamhet.

11. I jämförelse med tidigare versioner⁶ har viss oklarhet tagits bort i och med formuleringen i den senaste versionen av miljöpolicyn. I tidigare versioner gjordes åtagandet att koldioxidutsläpp som orsakas av ECB ska minskas men endast "i princip".

Utsläppsminskningsmål

12. ECB har angett sina utsläppsminskningsmål i miljöredovisningarna. Det första målet var att minska det totala koldioxidavtrycket för 2011 med 15 % jämfört med de rapporterade uppgifterna för 2009⁷. För 2013 hade ECB som

⁵ Den godkändes av förvaltningskommittén och bekräftades av direktionen i och med att den offentliggjordes i ECB:s miljöredovisning för 2013.

⁶ Se ECB:s miljöredovisning för 2010 och ECB:s uppdaterade miljöredovisning för 2012.

⁷ Detta mål överträffades och man uppnådde en minskning på nästan 30 %.

mål att minska det totala koldioxidavtrycket med 10 % jämfört med de rapporterade uppgifterna för 2011. Det har inte satts upp några mål på vare sig medellång (det vill säga för 2020) eller lång sikt (efter 2020). Det är viktigt att ha sådana mål för att planera en organisations miljöledning och garantera att den är hållbar.

Trender när det gäller koldioxidutsläpp

13. ECB:s koldioxidavtryck rapporterades för första gången 2008. Jämfört med 2008 lyckades ECB minska sitt koldioxidavtryck för 2012 i absoluta tal (den samlade mängden utsläpp minskade) trots att personalen ökade. Detta innebar en ännu större minskning i relativa tal (fördelat per tillsatt tjänst). I **tabell 1** visas utvecklingen i både absoluta och relativa tal.

Tabell 1 – Minskning av koldioxidutsläpp i absoluta och relativa tal (2008 års parametrar)

	2008	2012	Utveckling
Totala utsläpp (i ton koldioxidekvivalenter)	17 023	9 617	- 43,5 %
Antal tillsatta tjänster	2 140	2 399	+12,1 %
Utsläpp per tillsatt tjänst (i ton koldioxidekvivalenter)	7,95	4,01	- 49,6 %

Källa: ECB:s miljöredovisning för 2013 och revisionsrättens beräkningar.

14. De minskningar som hittills uppnåtts beror till stor del på att banken har köpt grön elektricitet⁸. Minskningar gjordes även när det gällde uppvärmning och kylning och av de utsläpp som hänger samman med kontorspapper och tryckta publikationer. Utsläppen i samband med affärsresor (med bil, tåg och flyg) låg på samma nivå 2012 som 2008 (för närmare uppgifter se **tabell 2**).

⁸ Sedan 2009 använder ECB elektricitet från förnybara källor, vilket redovisas som nollutsläpp vid beräkningen av koldioxidavtrycket. Andelen grön elektricitet av den totala elförbrukningen var 65,8 % 2012.

15. ECB förväntar sig inte längre att nå minskningsmålet för 2013 (se punkt 12) eftersom banken anser sig ha gjort alla de tekniskt och ekonomiskt genomförbara förbättringar som kan göras i de lokaler som den nu hyr. Vidare förutser banken effekterna av den personalökning som följer av de nya banktillsynsuppgifterna.

Kompensera för kvarstående utsläpp

16. Utsläppskompensation är en mekanism genom vilken en organisation kompenserar för hela eller delar av sina egna koldioxidutsläpp genom att betala någon för en motsvarande koldioxidminskning någon annanstans i världen, till exempel utsläppsminskningar som görs genom att vindkraftanläggningar ersätter kolkraftverk. Om en verksamhet kompenserar för alla utsläpp som inte kan undvikas kan den anses vara koldioxidneutral⁹.

17. Enligt ECB:s miljöredovisning för 2013 kompenserade banken för alla affärsresor med tåg med Deutsche Bahn. De 30,9 ton koldioxid som detta handlade om 2012 motsvarade endast en liten del av det totala koldioxidavtrycket.

18. När det gäller upphandling av internationella affärsresetjänster rekommenderar ECB:s riktlinje för hållbar upphandling från december 2012 att banken inför ett krav på att den anbudsgivare som tilldelas avtalet ska kompensera för 100 % av de växthusgasutsläpp som affärsresorna orsakar. I riktlinjen föreslås att projekt som levererar utsläppskompensation ska uppfylla kriteriet för additionalitet och varaktighet, att läckage och dubbelräkning ska undvikas och att kompenserings ska kontrolleras av en oberoende tredje part.

⁹ Se definitionen i dokumentet *A guide to carbon offsetting for the public sector* (handledning om koldioxidkompensering för offentlig sektor) version 2, 2011, s. 11, från Storbritanniens departement för energi och klimatförändring. Där anges att koldioxidneutral innebär att nettokoldioxidutsläppen motsvarar noll, vilket sker genom en transparent process för utsläppsberäkning där utsläppen minskas och det kompenseras för kvarstående utsläpp.

19. I ECB:s miljöpolicy behandlas dock inte frågan om kompensering.

Mot en heltäckande beräkning av koldioxidavtrycket

Det finns ingen EU-lagstiftning om hur koldioxidavtrycket ska beräknas

20. Revisionsrätten anser att tillförlitlig och fullständig information om den verkliga storleken på en organisations koldioxidavtryck är en nödvändig förutsättning för att man ska kunna utforma och genomföra ändamålsenliga begränsningsstrategier.

21. Det finns dock ingen bindande EU-lagstiftning om hur koldioxidavtrycket för en offentlig förvaltning ska beräknas. I en rekommendation som antogs den 9 april 2013¹⁰ rekommenderar Europeiska kommissionen (nedan kallad *kommissionen*) att den så kallade OEF-metoden (metod för att mäta organisationers miljöavtryck, *Organisation Environmental Footprint*) används för att mäta och rapportera offentliga organisationers miljöprestanda utifrån ett livscykelperspektiv. Användare av OEF-metoden ska följa principerna om relevans, fullständighet, enhetlighet, noggrannhet och öppenhet.

ECB:s koldioxidavtrycksberäkning har gradvis utvidgats

22. Den första beräkningen av ECB:s koldioxidavtryck 2008 omfattade utsläpp från kylning och uppvärmning, förbrukningen av elkraft, affärsresor samt kontorspapper och publikationer. Antalet parametrar har sedan 2008 utökats två gånger, först 2011 och därefter 2012.

23. Utsläpp från konferensdeltagares resor ingår sedan 2011. För 2012 beräknades koldioxidutsläppen från de 20 000 externa deltagarna i konferenser och andra evenemang uppgå till omkring 4 000 ton. En del av dessa utsläpp kan dock redan ha tagits med i de deltagande organisationernas egna beräkningar, så det finns en risk för dubbelräkning. Å andra sidan har det vid

¹⁰ EUT L 124, 4.5.2013, s. 1.

beräkningen inte tagits hänsyn till de andra besökare än konferensdeltagare som har rest för att besöka ECB under 2012 (närmare 70 000 personer).

24. Utsläpp från energiförbrukningen vid det externa datacentrumet och de kylmedel som används i bankens lokaler ingår sedan 2012.

25. **Tabell 2** innehåller en jämförelse mellan parametrarna vid den första rapporteringen 2008 och de utökade parametrarna 2012.

Tabell 2 - Utsläpp per källa (med 2008 respektive 2012 års parametrar)

Utsläpp från olika källor (i ton koldioxidekvivalenter)	2008	2012	Andel av koldioxidavtrycket 2012
<u>2008 års parametrar</u>			
Kylning och uppvärmning	5 495,80	4 871,70	27,4 %
EI	8 831,50	2 504,90	14,1 %
Affärsresor	1 741,40	1 748,80	9,8 %
Kontorspapper och publikationer	954,30	491,20	2,8 %
TOTALT endast 2008 års parametrar	17 023,00	9 616,60	54,0 %
<u>2012 års parametrar</u>			
Konferensdeltagares resor	e.t.	4 059,80	22,8 %
Elförbrukning vid det externa datacentrumet	e.t.	4 085,50	23,0 %
Kylmedel	e.t.	31,10	0,2 %
TOTALT endast 2012 års parametrar	e.t.	8 176,40	46,0 %
TOTALT 2008 och 2012 års parametrar	e.t.	17 793,00	100 %

Källa: ECB:s miljöredovisning för 2013 och revisionsrättens beräkningar.

Öppenhet, fullständighet och relevans kan förbättras ytterligare

26. Med den OEF-metod som kommissionen rekommenderade 2013¹¹ saknas ett antal delar från rapporteringen av ECB:s koldioxidavtryck, framför allt utsläpp som orsakas av personalens resor till och från arbetet och utsläpp från byggandet av NEP-byggnaden¹².

Miljöledningsverktyg

EU:s miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas)

27. Enligt kommissionen är EU:s miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas)¹³ det mest trovärdiga och kraftfulla miljöledningsverktyget på marknaden¹⁴. Emas mål är att främja ständiga förbättringar av organisationers miljöprestanda.

28. Deltagandet i Emas är frivilligt och de som deltar "kan få ett mervärde i fråga om tillsyn, kostnadsbesparingar och anseende förutsatt att de kan påvisa en förbättring av sin miljöprestanda"¹⁵.

Efterlevnad och omfattning av Emas

29. ECB godkändes första gången enligt Emas i juli 2010¹⁶ och en andra gång i juli 2013. Den externa miljökontrollanten bekräftade att ECB:s miljöpolicy,

¹¹ Se vägledningen om organisationers miljöavtryck (OEF-guiden)(EUT L 124, 4.5.2013, s. 107).

¹² NEP – ECB:s nya lokaler vid Grossmarkthalle.

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) (EUT L 342, 22.12.2009, s. 1).

¹⁴ Se Emas faktablad *EMAS and ISO 14001: complementarities and differences* (Emas och ISO 14001: likheter och skillnader).

¹⁵ Se skäl 8 i förordning (EG) nr 1221/2009.

¹⁶ Samtidigt certifierades ECB för ISO 14001. Alla krav i ISO 14001 ingår i Emas.

miljöprogram, miljöledningssystem och konsoliderade miljöredovisning för 2013 följde förordning (EG) nr 1221/2009 och att det inte fanns några bevis för att de tillämpliga rättsliga miljökraven inte hade uppfyllts.

30. Emas har tillämpats med användning av den befintliga personalen (samma antal anställda). Kostnaden för att tillämpa Emas (konsultavgifter, certifiering och kommunikationsverksamhet) är lägre än 100 000 per år.

31. Emas inbegriper all teknisk och administrativ verksamhet vid ECB:s huvudkontor i Frankfurt am Main. Huvudkontoret består av tre hyrda höghus: Eurotower, Commerzbanks gamla lokaler och Eurotheum. Tillsammans har de en bruttoyta på cirka 133 000 kvadratmeter.

32. ECB hyr dessutom lokaler i ett externt datacentrum i Frankfurt-området men det omfattas inte av Emas. Koldioxidutsläppen för dessa lokaler rapporterades för första gången i miljöredovisningen för 2013.

33. Man förbereder tillämpningen av Emas när det gäller ECB:s nya lokaler. Byggnadsarbetena ska vara klara 2014.

34. Den 9 november 2013 meddelade ECB att man beslutat att fortsätta hyra Eurotower-byggnaden, som omfattas av Emas, för den personal som arbetar med banktillsyn¹⁷.

Emas miljöledningsprogram

35. Inför flytten till ECB:s nya lokaler handlade miljöledningsprogrammet för 2012–2013 i stor utsträckning om att öka miljömedvetenheten och ändra beteenden. Programmet kommer att behålla denna inriktning då ECB förväntar sig att de nya lokalerna ska uppfylla höga tekniska och miljömässiga normer.

¹⁷ Enligt pressmeddelandet kommer ECB:s nya lokaler vid Grossmarkthalle inte att ha tillräckliga utrymmen för att hysa de omkring 1 000 nya anställda som banken behöver för att genomföra sina nya arbetsuppgifter.

36. De åtgärder i programmet för 2012–2013 som gällde ökad miljömedvetenhet och ändrade beteenden var vagt formulerade, till exempel att personalen ska få detaljerad information om hållbara alternativ på arbetsplatsen och i hemmet eller att den ska uppmanas att använda allmänna transporter för att ta sig till och från arbetet. Deras samlade effekt är därför svår att bedöma.

37. För närvarande har ECB ingen tillförlitlig information om användningen av allmänna transporter till och från arbetet. Enkäter om transporterna gjordes 2008 och 2012 men gav inga representativa uppgifter.

38. En annan prioritering i miljöledningsprogrammet för 2012–2013 är hållbar upphandling. Frågan behandlas i punkterna 44–56.

Programmet GreenBuilding

39. Kommissionens gemensamma forskningscentrum lanserade 2005 programmet GreenBuilding. Syftet med programmet är att initiera energieffektiva investeringar i andra byggnader än bostadshus som är lönsamma men som går längre än de normer som anges i EU:s byggnadsdirektiv och gällande nationella byggnormer. En "GreenBuilding Partner"¹⁸ måste se till att nya byggnader förbrukar 25 % mindre total primärenergi, om det är ekonomiskt bärkraftigt, än vad som krävs enligt gällande byggnorm.

40. I december 2009 lämnade ECB bevis till det gemensamma forskningscentrumet på att utformningen av bankens nya lokaler uppfyllde 25 %-kravet och blev godkänd som GreenBuilding Partner.

41. Enligt miljöredovisningen för 2013 förväntas dessutom byggnaden vara 29 % energieffektivare än den norm som föreskrivs i Tysklands energispardirektiv från 2007.

¹⁸ Antalet registrerade byggnader i Europa den 18 november 2013: 866.

42. Hittills har ingen definitiv information lämnats om huruvida ECB kommer att kräva att GreenBuilding-programmets¹⁹ normer ska uppfyllas när Eurotower-byggnaden renoveras innan ECB:s banktillsynspersonal flyttar in²⁰.

EU:s uppförandekod om energieffektivitet vid datacentrum

43. ECB har inte undertecknat EU:s uppförandekod om energieffektivitet vid datacentrum som kommissionens gemensamma forskningscentrum stöder sedan 2008. Denna frivilliga uppförandekod inrättades som svar på den ökande energiförbrukningen vid datacentrum och behovet av att minska konsekvenserna när det gäller miljö, ekonomi och garanterad energiförsörjning. Målet är att ge datacentrumoperatörer, kunder och ägare information och på så sätt få dem att sänka energiförbrukningen på ett kostnadseffektivt sätt.

Hållbar upphandling

ECB:s regler för upphandling

44. Den rättsliga ramen för ECB:s upphandling av varor, tjänster och byggentreprenader anges i beslut ECB/2007/5 om regler för upphandling²¹. Miljöegenskaperna hos de varor, tjänster och byggentreprenader som ska upphandlas nämns endast kortfattat i beslutet²². Det talas inte om "hållbar upphandling".

¹⁹ Befintliga byggnader ska förbruka minst 25 % mindre total primärenergi, om det är ekonomiskt bärkraftigt, efter renovering.

²⁰ För närvarande sitter banktillsynspersonalen i en annan byggnad nära Eurotower-byggnaden.

²¹ EUT L 184, 14.7.2007, s. 34.

²² För ett tänkbart tilldelningskriterium, se artikel 26.2 a.

ECB:s handbok om affärspraxis

45. Interna regler för upphandling anges i ECB:s handbok om affärspraxis. Där åtar sig ECB att upphandla varor, tjänster och byggentreprenader på ett sådant sätt att banken kan göra kontinuerliga och mätbara framsteg avseende sin miljöprestanda, vilket ska ske genom att man minskar miljöpåverkan samtidigt som man behåller sin ekonomiska bärkraft.

46. De interna reglerna om miljöcertifiering anger att sådan certifiering alltid ska ingå i urvalskriterierna när det är relevant.

47. När det gäller förfarandet för "det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet" föreskriver de interna reglerna att när miljöegenskaperna hos varor, tjänster och byggentreprenader är viktiga ska de stå för en stor andel av den totala viktningen.

48. Formuleringen förefaller syfta på det totala antal poäng som kan ges för pris och kvalitet vid upphandlingsförfarandet. Vid revisionen konstaterade revisionsrätten dock att alla inte gör samma tolkning och att chefer tenderar att bara ta med poängen för kvalitet i beräkningen när miljöegenskapernas andel av viktningen ska fastställas. Detta kan leda till att miljöegenskaper endast ges mindre än 5 % av den totala viktningen för pris och kvalitet. I sådana fall är det osannolikt att de får stor inverkan på resultatet av förfarandet.

Riktlinjen för hållbar upphandling

49. I december 2012 var ECB:s centrala upphandlingsavdelning klar med ECB:s riktlinje för hållbar upphandling som ska vara ett stöd för att systematiskt tillämpa hållbar upphandling. Riktlinjen innehåller bakgrundsinformation, anger vilka kriterier som ska tillämpas under hela inköpsprocessen och föreslår ett allmänt förfarande för tillämpningen av hållbar upphandling.

50. Riktlinjen finjusterades mellan 2010 och 2012 i samband med flera pilotförfaranden. Den bygger till stor del på kommissionens praktiska rekommendationer för miljöanpassad offentlig upphandling (GPP, *Green Public*

Procurement) i handboken om gröna inköp (*Buying green!*) och verktyget *GPP toolkit*²³.

51. I riktlinjen behandlas de produkt- och tjänstekategorier som man har sett har den största miljöpåverkan när det gäller ECB:s verksamhet, det vill säga kontorstillbehör/kontorsmateriel, it-utrustning, städtjänster, cateringtjänster, resor till och från ECB samt lokalernas funktion och underhåll. Fler kategorier kan komma att tas med i ett senare skede.

52. Kriterier för hållbar upphandling för merparten av de utvalda varu- och tjänstekategorierna föreslås i bilagan till riktlinjen. Bilagan till riktlinjen har en enda uppsättning kriterier för varje kategori, till skillnad från verktyget *GPP toolkit* som har ett baskriterium (grundkriterium) och ett mer ambitiöst (heltäckande) kriterium. ECB:s kriterier är oftast mer krävande än grundkriterierna i *GPP toolkit* men de motsvarar inte riktigt de heltäckande kriterierna. När det gäller it-utrustning går dock ECB:s kriterier längre än verktygets heltäckande kriterier.

53. Riktlinjen tar upp några områden som inte finns med bland verktygen i *GPP toolkit*, såsom kontorstillbehör/kontorsmateriel och internationella resor. Å andra sidan har några av de relevanta varu- och tjänstegrupperna i *GPP toolkit* ännu inte tagits med i riktlinjen, särskilt de som gäller möbler och mobiltelefoner.

Förfarandet för tillämpning av hållbar upphandling

54. De avdelningar som ansvarar för upphandlingen av de utvalda produktgrupperna ska

- a) införa hållbarhetskriterier i upphandlingsdokumenten och tilldelningsprocessen, däribland ett livscykelperspektiv,

²³ http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm.

- b) kontrollera att hållbarhetskriterierna uppfylls,
- c) samla in uppgifter om vilka framsteg som görs och rapportera dem till den centrala upphandlingsavdelningen.

55. Den övergripande samordningen av ansträngningarna att tillämpa hållbar upphandling sköts av den centrala upphandlingsavdelningen. Från och med 2013 ska den centrala upphandlingsavdelningen ge direktionen lägesrapporter om hållbar upphandling. Detta kommer att ske i slutet av varje år i samband med övervakningsrapporten om upphandling. Rapportering kommer även att ske inom ramen för den årliga genomgången av miljöledningen.

Genomgång av ett urval av upphandlingsförfaranden

56. Revisionsrätten granskade ett urval av upphandlingsförfaranden som, enligt ECB, hade miljökritier i upphandlingsdokumenten²⁴. Vid genomgången bekräftades att ECB under 2012 började tillämpa miljöanpassad offentlig upphandling på ett mer systematiskt sätt. I över två tredjedelar av de granskade förfarandena hade grundkriterier eller heltäckande GPP-kriterier uppfyllts. Fler förfaranden skulle dock kunna omfattas av hållbar upphandling, i synnerhet när det gäller it-utrustning och byggentreprenader.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

57. Revisionsrätten konstaterade att ECB har vidtagit åtgärder för att minska de negativa effekterna på miljön av sin administrativa verksamhet men uppmuntrar till ytterligare ansträngningar och åtgärder.

²⁴ Elva förfaranden som hämtades från en förteckning med tjugotvå upphandlingsförfaranden som hade inletts mellan den 1 januari 2012 och den 15 februari 2013 och som hade miljökritier eller där sådana övervägdes.

Har ECB utformat strategier för att minska koldioxidutsläppen och genomfördes de på ett ändamålsenligt sätt?

58. ECB har utformat strategier som prioriterar investeringar för att minska koldioxidutsläppen i stället för att kompensera för sina koldioxidutsläpp från den administrativa verksamheten.

59. Jämfört med basåret 2008 hade ECB 2012 minskat sina totala koldioxidutsläpp med 43,5 % och med nästan 50 % per tillsatt tjänst.

60. De uppnådda minskningarna kan till stor del tillskrivas inköp av elektricitet från förnybara källor, vilket redovisas som nollutsläpp vid beräkningen av koldioxidavtrycket.

61. Det kommer att bli svårare att ytterligare minska utsläppen eftersom ECB betydligt ökar omfattningen av sin verksamhet som en följd av sin nya roll när det gäller banktillsyn.

62. Antalet parametrar som ingick i den första beräkningen av ECB:s koldioxidavtryck 2008 har utökats men några viktiga utsläppskällor har ännu inte tagits med. Framför allt är de utsläpp som orsakas av personalens resor mellan hemmet och arbetet och av byggandet av ECB:s nya lokaler inte kända. Sådana utsläpp måste beaktas när den OEF-metod som kommissionen rekommenderar används för att mäta eller rapportera offentliga organisationers miljöprestanda utifrån ett livscykelperspektiv.

63. ECB:s riktlinje för hållbar upphandling från december 2012 rekommenderar att man för affärsresor klimatkompenserar i enlighet med höga normer. I ECB:s nuvarande miljöpolicy behandlas dock inte frågan om klimatkompensation.

Rekommendationer

1. ECB bör fortsätta att minska koldioxidutsläppen och utforma en policy för att kompensera för kvarstående utsläpp.
2. Beräkningen av ECB:s koldioxidavtryck bör förbättras genom att man beaktar anvisningarna i Europeiska kommissionens metod för att mäta organisationers miljöavtryck (OEF-metoden).

Har ECB lämpliga miljöledningsverktyg som underlättar ständiga förbättringar?

64. ECB ingår sedan 2010 i EU:s miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas). Emas omfattar all teknisk och administrativ verksamhet vid ECB:s huvudkontor i Frankfurt am Main. Emas är ett ändamålsenligt miljöledningsverktyg som ska underlätta ständiga förbättringar. Man förbereder tillämpningen av Emas när det gäller ECB:s nya lokaler som ska vara färdigbyggda 2014.

65. ECB förväntar sig att de nya lokalerna ska uppfylla höga tekniska och miljömässiga normer. Det planeras därför att ökad miljömedvetenhet och ändrade beteenden även fortsättningsvis ska stå i fokus för Emas miljöprogram när man har flyttat in i de nya lokalerna. De nuvarande åtgärderna för ökad miljömedvetenhet och ändrade beteenden är dock vagt formulerade och deras samlade effekter är därför svåra att bedöma.

66. ECB har anslutit sig till det GreenBuilding-program som kommissionen rekommenderar och har som mål att de nya lokalerna ska förbruka 25 % mindre total primärenergi än vad som krävs enligt gällande byggnorm. Ingen definitiv information har offentliggjorts om huruvida GreenBuilding-programmets

normer även ska tillämpas när Eurotower-byggnaden renoveras innan banktillsynspersonalen flyttar in.

67. ECB har inte undertecknat EU:s uppförandekod om energieffektivitet vid datacentrum.

Rekommendationer

3. ECB bör se till att höga normer för energiprestanda tillämpas vid renoveringen av Eurotower-byggnaden.

4. När det gäller åtgärder för att öka miljömedvetandet och ändra beteenden hos ECB:s personal bör Emas miljöprogram innehålla mätbara indikatorer för bedömningen av framsteg och effekter, till exempel övervakning av antalet anställda som använder allmänna transporter för sina resor till och från arbetet.

5. ECB bör underteckna EU:s uppförandekod om energieffektivitet vid datacentrum.

Har ECB fastställt normer för hållbar upphandling och har de uppfyllts?

68. I ECB:s beslut från 2007 om regler för upphandling nämns hållbar upphandling i samband med miljöegenskaper hos de varor, tjänster och byggentreprenader som ska upphandlas endast som ett möjligt upphandlingskriterium. Beslutet återspeglar inte ECB:s ambition att upphandla varor, tjänster och byggentreprenader på ett sådant sätt att man gör kontinuerliga och mätbara framsteg när det gäller miljöprestanda.

69. Sedan 2012 finns ECB:s riktlinje för hållbar upphandling som ska vara ett stöd för att systematiskt tillämpa hållbar upphandling genom praktiska råd och systematisk rapportering.

70. Revisionsrättens genomgång av ett urval förfaranden bekräftade att ECB 2012 började använda miljökriterier på ett mer systematiskt sätt.

Rekommendationer
6. ECB bör ändra sina regler för upphandling så att de bättre återspeglar bankens åtagande om hållbar upphandling. 7. ECB bör rapportera om framsteg i tillämpningen av riktlinjen för hållbar upphandling i sin årliga miljöredovisning.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning IV, med ledamoten Louis GALEA som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 11 mars 2014.

För revisionsrätten

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Ordförande

EUROPEISKA CENTRALBANKENS SVAR

PÅ EUROPEISKA REVISIONSRÄTTENS RAPPORT OM GRANSKNINGEN AV EUROPEISKA CENTRALBANKENS
FÖRVALTNING AV SITT KOLDIOXIDAVTRYCK

Europeiska centralbanken (ECB) välkomnar revisionsrättens rapport och uttrycker sin uppskattning över revisionsrättens iakttagelser och rekommendationer för förbättringar. ECB:s kommentarer vad gäller enskilda punkter och de sju rekommendationerna redovisas nedan.

Punkt 12 ECB inser fördelarna med att sätta upp mål på medellång till lång sikt för en sammanlagd minskning av koldioxidutsläpp och kommer att överväga att sätta upp sådana mål efter flytten till de nya lokalerna.

Punkt 19 och 59 ECB överväger för närvarande förslag om att införa ett åtagande för utsläppskompensation i nästa uppdatering av miljöpolicyen 2014.

Punkt 26, 38 och 63 På grund av att den slutliga handledningen för mätningen av organisationers miljöavtryck (OEF), och särskilt *OEF Sector Rules*, först nyligen publicerades av Europeiska kommissionen och fortfarande är på pilotstadiet har ECB hittills haft få möjligheter att bedöma hur den påverkat beräkningen och rapporteringen av koldioxidavtrycket. När det gäller utsläpp som orsakas av personalens resor till och från arbetet håller ECB på att utarbeta en beräkningsmetod i syfte att få med dessa uppgifter i sin nästa rapport om koldioxidavtrycket 2014. Se även vårt svar på rekommendation 2.

Punkt 36 och 65 De åtgärder i Emas-programmet 2012-2013 som gällde ökad miljömedvetenhet och ändrade beteenden var formulerade i breda termer för att ge flexibilitet för olika personalgrupper inom ECB. Även om det är svårt att göra en noggrann bedömning av den totala effekten av åtgärderna så har ECB beaktat indikatorer för hur väl de lyckats. Ett exempel är "Power Off"-kampanjen som implementerades av personalen i Target2-värdepappersprogrammet med tydliga indikatorer och positiva resultat som fortfarande är märkbara.¹ Denna pilotkampanj genomfördes med hjälp av en organisation som är specialiserad på miljökommunikation, personalengagemang och attitydförändring och skulle vara en grund för utarbetandet av verktyg, indikatorer och åtgärder för hela organisationen. Ett andra pilotprojekt planeras för att ytterligare utveckla konceptet innan det genomförs i hela organisationen. Se även vårt svar på rekommendation 4.

Punkt 42 och 66 Hyresavtalet för Eurotower-byggnaden innehåller en miljöklausul som stödjer de underliggande kraven i programmet GreenBuilding för renoveringsarbeten och relevanta byggnadsregler. Trots att ingen definitiv information har publicerats ännu har ECB inlett förhandlingar med hyresvärden för

¹ Se även sid 14 i ECB:s miljöredovisning för 2013. Kampanjens syfte var att uppmuntra de anställda att aktivt minska sin miljöpåverkan på arbetet, med särskilt fokus på att minska energiförbrukningen. Följande uppnåddes: a) de årliga utsläppen beräknades minska till 6 ton CO₂ från 124 ton CO₂ och b) under kampanjen var andelen som stängde av 94 procent över de tre våningarna. Endast 6 procent av IT-utrustningen lämnades på.

Eutotower för att förbättra energiprestandan. Hyrsvärden överväger dessutom att delta i programmet GreenBuilding. Se även vårt svar på rekommendation 3.

Punkt 43 och 67 ECB ser fram mot att bli ägare till ett certifierat energisnålt IT-center efter flytten till de nya lokalerna. Det nya datacentrets tekniska egenskaper, som skalbarhet, flexibilitet och energieffektivitet, är jämförbara med omfattningen av EU:s uppförandekod om energieffektivitet vid datacentrum. Se även vårt svar på rekommendation 5.

Punkt 44 och 68 Se vårt svar på rekommendation 6.

Punkt 48 ECB kommer att överväga att ytterligare klargöra viktningen av miljöegenskaper i framtida uppdateringar av sin riktlinje för hållbar upphandling. När det gäller viktningen av miljökriterierna för tilldelning i ”ekonomiskt mest fördelaktigt” anbudsförfarande bör det noteras att sådan viktning även ska stå i proportion till viktningen av andra kvalitativa tilldelningskriterier. Detta för att säkerställa att de sammantagna affärskraven återspeglas tillräckligt i tilldelningskriterierna och alltså har en lämplig effekt på förfarandets resultat.

Punkt 63 ECB håller för närvarande på att utarbeta sin miljöpolicy för att minska och kompensera koldioxidutsläpp. Se även vårt svar på rekommendation 1.

Rekommendation 1 ECB kommer att fortsätta sina ansträngningar mot att minska koldioxidutsläppen och utforma en policy för att kompensera för de kvarstående utsläppen.

Rekommendation 2 ECB accepterar rekommendationen. Eftersom Europeiska kommissionens OEF-metod fortfarande är på försöksstadiet kommer ECB att följa dess utveckling och resultat med målet att integrera den i beräkningen av koldioxidavtrycket.

Rekommendation 3 ECB accepterar rekommendationen. Förutom det aktuella hyreskontraktet, som innehåller en miljöklausul, planeras ett avtal med Eurotowers hyresvärd om de nödvändiga renoveringsarbetena och vilka standarder som ska följas.

Rekommendation 4 ECB accepterar rekommendationen och kommer att inkludera mätbara indikatorer i sitt nästa Emas-program, särskilt de som är relaterade till ökad miljömedvetenhet och ändrade beteenden hos ECB:s personal.

Rekommendation 5 ECB stöder fullt ut målet med EU:s frivilliga uppförandekod om energieffektivitet vid datacentrum, nämligen att minska energiförbrukningen i datacenter i hela Europa och därigenom minska utsläpp, begränsa global uppvärmning och spara pengar, och kommer att överväga att ansöka om deltagarstatus.

Rekommendation 6 ECB accepterar rekommendationen och kommer att överväga möjligheter att låta sitt åtagande om hållbar upphandling återspeglas bättre i nästa uppdatering av reglerna för upphandling 2014.

Rekommendation 7 ECB accepterar rekommendationen och kommer att börja rapportera om sina framsteg när det gäller tillämpningen av sin riktlinje för hållbar upphandling i den årliga miljöredovisningen.